

Godseierne ogsaa ere opførte for det Beløb, som deres Fæstere ubrede, saaledes at altsaa To ere opførte for den samme Skat; men jeg maa dog næsten troe, at det ikke er Tilfældet. Jeg seer nemlig, at den Høistbesatte i Kredsen, Orev Ahlefeldt paa Langeland, kun er opført med 7,064 Rb. og nogle Skilling, og hans Skatter maatte dog være meget høiere, hvis han var opført med de Skatter, som hans Fæstere hde. Andre Steder er man imidlertid gaaet frem efter modsatte Regler, idet man har fundet, at Skatten ikke er paalagt Eieren men Fæsteren. Dette har saaledes ført til, at Mænd, der eie meget lidt Fæstegods, — jeg kjender saaledes et Gods, som kun bestaaer af 3 smaa Fæstegaarde — have udøvet Valgret, hvorimod en Mand, der er Fæster af en Mølle, som svarer 400 Rb. Skat til Stat og Commune, ikke er bleven Valger. Det er dog aabenbart en Uregelmæssighed, og det maa derfor tydeliggjøres, hvorledes Reglen skal forstaaes. Ganske vist er dette Punkt neppe af stor Betydning, forsaavidt som det vel kun vil være nogle faa Mænd i hver Valgkreds, hvorom der kan blive Tale; men for at undgaae Misforstaaelse bør det dog klares, saaledes at man faaer at vide, hvem der skal betragtes som Skattehder. Jeg troer, at i Almindelighed har den Praxis været gjældende, at man har anseet Fæsteren som Skattehder. Jeg er selv i det Tilfælde, at jeg som Fæster har gjort min Valgbarhed til Landsthinget gjældende. Første Gang, jeg vilde gjøre min Valgret gjældende, blev der forlangt nøiagtige Oplysninger gennem Sogneforstanderskabet, og ifølge min Skatteqwitteringsbog og Attest fra Kommunen angaaende mine Communal-Skatter blev jeg erkjendt som valgberettiget, og, som det er flere af de ærede Medlemmer bekendt, blev jeg i Sommer valgt til Rigsdagens Landsthing, med Hensyn til hvilket der gjaldt en Valgbarhedscensus, og mit Valgbrev blev dengang uden Modsigelse kjendt gyldigt. Der er ogsaa et andet Moment, hvorpaa jeg begrunder det, jeg har ansørt; der er nemlig en allerhøieste Resolution af 3die November 1865 angaaende Valg til Rigsraadet, og i denne har Ministeriet iblandt dem, der skulle afgive Skatteattest, ogsaa navnt Godseierne; men hvorledes skulde Godseierne komme

til at give Attest for Skatternes Størrelse, hvis det ikke var for Fæsternes Vedkommende, og for hvilke Skatter kan det være uden for de kongelige Skatter? Det hedder vel, at Godseieren indestaaer for Skatterne, men strax efter kommer der en Bestemmelse om, efter hvilke Regler han er berettiget til at udpante Fæsteren for dem. I en Resolution af 20de Marts 1849 siges det derimod, at de Skatter, som Lovgivningen paalægger Eieren og ikke Fæsteren, ikke kunne indbrives ved Udpantning hos den Sidstnævnte; denne Resolution er fremkommen ved en Forespørgsel af en Godseier, som gik ud paa, om ikke en Fæster er forpligtet til at ubrede Skatterne, naar det i Fæstebrevet er vedtaget. Dertil svarer Ministeriet, at det kan der ikke være Noget i Veien for, men at i saa Fald den Skat, som Staten har paalagt Godseieren, ikke hos Fæsteren kan indbrives ved Udpantning. Der er altsaa gjort Forskiel mellem, hvad der er paalagt Eieren, og hvad der er paalagt Fæsteren, og det Samme gjøres gjældende i flere ældre Forordninger. — Endnu skal jeg tillæbe mig et Par Bemærkninger med Hensyn til Valgmandsvalgene. Jeg har ikke fundet Noget i Loven, som tydeligt bestemmer, hvem der skal drage Omsorg for, at Valgmandsvalgene foregaae i rette Tid. Vi havde i Sommer, jeg troer, det var i 8de Kreds, det Tilfælde, at der blev valgt Valgmænd paa 3—4 forskjellige Dage. Nogle Sogneforstanderskaber havde faaet Ordre til at foretage Valg, andre ikke, og nogle havde ligefrem rettet sig efter, hvad de havde seet i de offentlige Velkendtgjørelser. Jeg har ikke fundet nogen bestemt Udtalelse om, hvem der skal drage Omsorg for, at Valget bliver udført. Ligeledes maa jeg med Hensyn til Valglisternes Berigtigelse bemærke, at jeg troer, det vilde være heldigt, om det blev gjort Sogneforstanderskaberne til Pligt at paasee, at ingen Ube-rettiget blev opført paa Listerne. Jeg har seet Mænd blive opførte paa Listerne, som vare døde for flere Aar siden, eller som havde solgt deres Gaarde; ja, jeg kjender et Tilfælde, hvor en Mand havde solgt sin Gaard for flere Aar siden, men bestyrede Gaarden for sin Estermand, og dog stod han hos Amtsforvalteren opført som Skattehder; han blev opført paa Listerne og blev betragtet som valgbar. Jeg